

بهره‌برداری غرب از وضعیت سیاسی ایران بعد از مصدق

۸ مرداد ۱۴۰۳ ساعت ۱۰:۱۳

پس از سقوط مصدق و پیش از تجدید روابط سیاسی ایران و انگلستان آمریکایی‌ها برای بهره‌برداری از وضعیت پیش آمده «هربرت هوور» مشاور عالی‌رتبه نفتی و جان فاستر دالس وزیر امور خارجه آمریکا را روانه ایران ساختند.

سقوط دکتر مصدق از قدرت که به واسطه همکاری شاه و عوامل غربی به وجود آمد؛ فرصت مناسبی را جهت نفوذ گسترده غرب در امور داخلی کشور به وجود آورد. غرب و در راس آن آمریکا توانستند به اشکال مختلف از جمله قرارداد کنسرسیوم، منافع خود را تامین کنند:

«پس از سقوط مصدق و پیش از تجدید روابط سیاسی ایران و انگلستان آمریکایی‌ها برای بهره‌برداری از وضعیت پیش آمده «هربرت هوور» مشاور عالی‌رتبه نفتی و جان فاستر دالس وزیر امور خارجه آمریکا را روانه ایران ساختند. هوور با مهارت مذاکرات مربوط به موضوع نفت را با کمک سفیر آمریکا در ایران با دولت زاهدی به سوی تشکیل یک کنسرسیوم بین‌المللی که کمپانی‌های نفتی آمریکا در آن نقش عمده‌ای داشتند؛ راهبری کرد. کنسرسیوم بین‌المللی نفت مرکب از پنج شرکت آمریکایی استاندارد نیوجرسی، استاندارد کالیفرنیا سوکونی و اکیوم گلف، و شرکت نفت تگزاس با چهل درصد سهام هر یک هشت درصد سهام و شرکت نفت بریتانیا به تنهایی با چهل درصد سهام، شرکت هلندی رویال داچ شل با چهارده درصد سهام و شرکت نفت فرانسه با شش درصد سهام بوده دولت آمریکا در یک اقدام بی‌سابقه توسط دادستان کل آمریکا و موافقت شورای امنیت ملی آن کشور به کمپانی‌های آمریکایی شرکت کننده در کنسرسیوم در مقابل قانون ضد تراست آن کشور مصونیت قانونی اعطا کرد تا آن کمپانی‌ها بتوانند با دست باز در ایران وارد عمل شوند. کنسرسیوم نفت پس از کسب موافقت دولت ایران در اصل مسأله که ظاهراً عدم شرکت کمپانی نفت انگلیس و ایران بود نمایندگان خود را برای عقد قرارداد با ایران اعزام داشت.»

منبع: رجال عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک، علی امینی، تهران، مرکز بررسی اسناد تاریخی، ۱۳۷۹، ص ۱۸

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49730/مصدق-بعد-ایران-سیاسی-وضعیت-غرب-بهره-برداری-بهره>